

Haavad ja haavaravi

Olustvere
19.10.2018

Teemad

1. Erinevad haavad
 - Suure verejooksuga haavad
 - Torkehaavad
 - Liigese infektsioon
2. Haavaravi

Erinevad haavad

Suure verejooksuga haavad

Suure verejooksuga haavad

Suure verejooksuga haavad

Suure verejooksuga haavad

Mida teha?

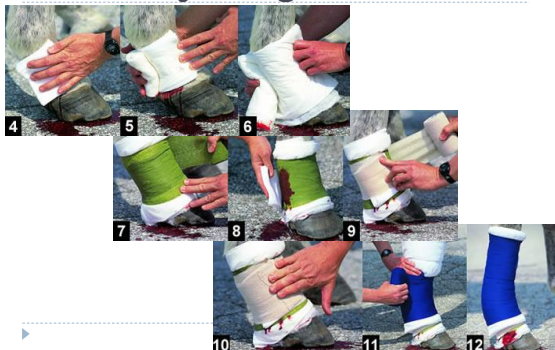
Suure verejooksuga haavad

1. Rahune!
2. Vajadusel rahusta maha ka hobune
3. Pane peale rõhkside – kasuta olemasolevaid vahendeid
 1. Marlitampoonid, marli/elastiksidemed
 2. Puhtad käterätid, pinded
 3. Riideesemed jne...
4. Kutsu loomaarst

Rõhkside: <https://www.youtube.com/watch?v=0QtmglNldRY>

Suure verejooksuga haavad

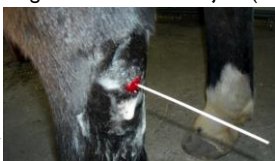
Torkehaavad

Torkehaavad

Torkehaavad on ohtlikud kuna:

- a. Enamasti sügavad
- b. Millised struktuurid on viga saanud?
- c. Mustus sügaval kitsa haava põhjas
- d. Longe tekib tihti alles hiljem (48h)

Torkehaavad – mida teha?

1. Puhasta haav, eemalda karvad haava äärest
2. Vajadusel seo haav
3. Kui sügav on haav? Kus haav asub? Kas hobune lonkab?
4. Kutsu loomaarst iga sügavama haava puhul ja ALATI, kui haav asub liigese läheduses!

Liigese infektsioon

Mustus/bakterid pääsevad liigese sisse

▼
Liigese infektsioon ehk
bakteriaalne põletik

Liigesed ja kõõlusetuped

Liigese infektsioon

Liiges on normaalolekus steriilne = bakterite vaba
Bakterid liigeses

↓
Pöördumatud muutused juba **48h** jooksul!

Liigese infektsioon - sümptomid

Sümptomid ei ole alati ühesed!

1. Liigese paistetus
2. Liigne soojus
3. Enamasti väga tugev lange
v.a lahtise liigese puhul
4. Palavik võimalik

- Haav liigese piirkonnas
- Eelnev liigesesüst

Liigese infektsioon – mida teha?

Vähimagi kahtluse korral kutsu loomaarst!

Liigese infektsioon – ravi

1. Liigese loputus
 - Seistes
 - Täisnarkoosis artroskoobiga
2. Antibakteriaalne ravi
 - Süsteemne
 - Lokaalne
3. Põletikuvastased ravimid

Liigese infektsioon – prognoos

1. Ellujäämine (ca.90%)
2. Lonkevabadus (ca.50-70%)
3. Naasmine sporti samale tasemele?

Pikk paranemistee!

Varajane ravi = parem prognoos

Haavaravi

Haava puhastus

1. Eemalda väiksemad võõrkehad (puutükid, saepuru)
2. Loputa haava rohke veega
3. Puhasta füsioloogilise või spetsiaalse haavaloputus lahusega (nt. Prontosan®)

Haavakreemid

Miks on vaja?

- Niiske haava keskkond
- Kaitse (putukad, mustus)
- Desinfektsioon
- ... kas see on vajalik?

Haavakreemid

Millist on vaja?

1. Haava niisutavad kreemid
2. Desinfitseerivad kreemid ja sprayd
3. Haava kaitsevad sprayd
4. Nahka toitvad ja pehmendavad kreemid

Haavakreemid

Millal on vaja?

Haavakreemid

Haavakreem ei asenda:

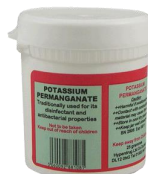
- põhjalikku haavapuhastust
- õmblusi
- haavakatet

Vale haavakate, kreem või spray aeglustab või takistab haava paranemist

Haavakreemid

ÄRA kasuta värsket haava korral:

Haava sidumine

Eesmärk:

- kaitseb haava (loomaarsti tulekuni)
- piirab haava liikumist

1. Pane haava peale niisutavat geeli
2. Kata haav marlitampoonide või muu puhta haavakattega
3. Fikseeri tampoonid elastiksidemega
4. Suurema stabiilsuse jaoks lisa haavavatt ja kinnita see enesekleepuva sidemega

Haava sidumine - alajalg

Jala sidumine: <https://www.youtube.com/watch?v=bfmqXWmFhIA>

Haava sidumine – kand ja ranne

Kanna sidumine: <https://www.youtube.com/watch?v=w0L3nXXjZ2s>

Haava sidumine – kabi

Kabjaside: https://www.youtube.com/watch?v=jBqjomG_BYU

Haava sidumine – kabi

Haavade esmaabi

1. Puhasta haav füsioloogilise lahuse või haavaloputus vahendiga
2. Pane haava peale niisutavat geeli
3. Ära pane haava peale joodi kreemi või muid desinfitseerivaid aineid!
4. Kata haav marlitampoonide või muu puhta haavakattega
5. Fikseeri tampoonid elastiidsideme ja haavaplaastriga
6. Suurema stabiilsuse jaoks lisa haavavatt ja kinnita see enesekleepuva sidemega

Haavaravi põhitõed

- Haavad paranevad kõige paremini niiskes keskkonnas
- Mustad ja liikuvad haavad ei parane
 - Korralik haavapuhastus on kõige aluseks!
- Desinfitseerivad ained (nt.iood) aeglustavad haava paranemist
 - Kasuta ainult infitseerunud/mustade haavade puhul
- Pindmised haavad paranevad alati, ükskõik mida sinna peale paneme
- Sügavamate haavade puhul kutsu alati arst!

Aitäh!

